

ZOLCZER PÉTER

NYELVTANULÁSI KÉSZSÉGFEJLESZTÉS (6. RÉSZ) AZ ÍRÁS

Cikksorozatomban előző részeiben különböző nyelvtanulási készségekkel foglalkoztunk, melyek közül három (olvasás, hallgatás, beszéd) a nyelvtanulási készségek nagy négyeséhez tartozik. Hogy teljes legyen a kép, egészítsük most ki ezt a hármast a negyedik „taggal”, az íráskészséggel. Az összes eddig átvett nyelvtanulási készség közül talán az íráskészség az, amelyik fejlesztésével igazán két legyet üthetünk egy csapásra. Hogy pontosan mit értek ez alatt, azt meghagyom a cikk végére.

Az idegennyelvi íráskészség fejlesztésére legtöbbször az ösztönöz benünket, hogy valamilyen tesztelési formában (pl. nyelvvizsgán) sikeresen teljesítsük a megadott követelményeket. Természetesen motiválhat minket akár az is, hogy a munkahelyünkön helyesen tudjunk elektronikus levelezést folytatni egy ügyféllel az idegen nyelven, bár idő(sor)rendben (előbb nyelvvizsga, aztán az adott munkahely és/vagy beosztás) általában a standard kritériumoknak való megfelelés az első (megint csak sikeres nyelvvizsga). Mindez azért fontos, mert – és kiváltképp így van ez, ha autodidakta módon tanuljuk az idegen nyelvet – a többi nyelvi készséggel ellentétben (ahol ez nem feltétlenül az elsődleges szempont) az íráskészségnél konkrét elvárásoknak kell megfelelnünk, amelyeket (rész) célokként kitűzve eleve meghatározott ütemű és szerkezetű tananyagot kell átvennünk. Ha van egy konkrétan behatárolt cél, azt könnyebb is elérni, persze ha rendelkezünk a megfelelő eszközökkel. Nézzünk meg néhány olyan technikát, amelyeket hatékonyan lehet alkalmazni az idegennyelvi íráskészség fejlesztésénél!

Az első tanács, hogy a sok helytelenséggel teli összetettség helyett az egyszerű, de helyes szövegek megfogalmazására fókuszáljunk. Igaz, hogy a nyelvvizsgákon általában meg kell mutatnunk, hogy az adott idegen nyelven szépen, választékosan tudunk írni,

viszont az is igaz, hogy ettől fontosabb, hogy amit megfogalmazunk, az helyesen legyen leírva. Éppen ezért az íráskészség fejlesztésénél a nyelvhelyességre fektessük a hangsúlyt, minden más szempontnak kisebb prioritást adva.

Ahhoz, hogy elkerüljük a nyelvi hibákat, érdemes összeállítani és nagy alaposággal memorizálni a leggyakoribb (és leghasznosabb) kifejezéseket, kötésszavakat, (mondat)szerkezeteket, melyek helyes használata erős arzenálként szolgálhat, bármilyen jellegű szöveget is kelljen megfogalmaznunk és megírunk. Különösen ügyeljünk rá, hogy ismerjünk és használni tudjunk kötésszavakat, melyekkel össze tudunk hasonlítani, össze tudunk vetni, példákat tudunk adni, véleményt tudunk kifejezni, illetve általánosítani tudunk. Fontos az is, hogy ki tudjuk fejezni, ha valamiben bizonyosak vagyunk, és azt is, ha valamivel csak részben értünk egyet, illetve hogy az ok-okozati kapcsolatokra is tudjunk utalni. Az időre vagy periódusra való hivatkozáshoz, valamint a feltételek kifejezéséhez szükséges szókapcsolatok ismerete szintén rendkívül hasznos a különböző vizsgákon.

Annak érdekében, hogy sikeresen teljesítsük a terjedelmi követelményeket egy íráskészséget felmérő feladatban, legtöbbször vissza kell fognunk magunkat a szószámot illetően. Hogy ennek ellenére a mondandónkkal mégis képesek legyünk megmutatni színes szókincsünket, érdemes (be)gyakorolnunk a leggyakoribb melléknevek szinonimáit, illetve keresni olyan mellékneveket, amelyek kiválthatják a legtöbbször használatos kifejezéseket (pl. az angolból kiindulva a ‚very happy’ [nagyon boldog] helyett mondhatjuk azt, hogy ‚ecstatic’ [ekszztatikus, elragadtatott]).

Ügyeljünk arra, hogy sok idegen nyelv esetében az íráshoz kapcsolódnak bizonyos formai követelmények is. Az angol esetében például el kell kerülni

a rövidített alakok használatát (I’m – I am; don’t – do not stb.).

Figyeljünk, hogy rendszeresen olvassunk megfelelő típusú szövegeket. Valószínűleg nem tűnik intuitívnak olvasással készülni az írásra, mégis, hihetetlen ereje van annak, ha megfelelően választott szövegeket olvasunk különböző írásgyakorlatok elvégzése előtt. Az is tény, hogy a „mesterségesen”, egy adott feladat teljesítésére írt szöveg (pl. fogalmazások, levelek) nem igazán nevezhető hiteles nyelvi mintának, a célunk elérésének érdekében (a nyelvvizsga sikeres letétele) mégis ezekben találunk majd a legtöbb olyan kifejezést és mondat szerkezetet, amelyek valóban segíthetnek, amikor élesben kell írunk.

Végül két dolog maradt még, amire nagyon kell vigyáznunk: az egyik, hogy mindig nézzük át az írományunkat, közvetlenül a megírás után is, illetve némi idő (néhány nap) elteltével is – ebből rengeteget tanulhatunk. Az utolsó fontos dolog pedig az, hogy mindig nézzük át az írásainkat valakivel, aki az adott kritériumrendszer (pl. vizsga, teszt, feladat) alapján le is tudja ellenőrizni és hasznos megjegyzésekkel tudja ellátni azt.

Az elején említettem, hogy az írás gyakorlásával két legyet is üthetünk egy csapásra. Azt értettem ez alatt, hogy a gondolataink írásban való kifejezése mellett, hogy fejleszti az idegennyelvi íráskészségünket, (bónuszként) kimondottan pozitív lélektani hatást is fejthet ki személyiségünkre, mint ahogy azt oly sok tudományos kutatás eredménye is alátámasztja. A naplójegyzetek írásával például hatékonyan köthető össze a kellemes a hasznossal, az önterápia a nyelvtanulással. Cikksorozatomban következő részében megnézzük, hogy miképpen fejleszthetjük a kiejtés(ünke)t egy idegen nyelven. Mielőtt azonban a mássalhangzók vagy a zöngétlen hangok tengerébe vetnénk magunkat, írjunk egy kicsit...